

Regeling van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van DATUM, nr. WJZ/98549805, tot wijziging van de Omgevingsregeling in verband met jaarlijkse update van de AERIUS-applicaties (AERIUS 2025)

[KetenID WGK 27835]

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Gelet op de artikelen 2.24, tweede lid, 4.1, tweede lid, 4.3, vierde lid, 16.55, tweede lid, en 20.3, eerste lid, van de Omgevingswet;

Besluit:

Artikel I

Bijlage II van de Omgevingsregeling wordt op de aangegeven wijze gewijzigd:

Bijlage II (uitgaven en verwijzingen)

Norm	Naam	Datum of versie	Uitgever	Hoofdstuk in besluit of regeling waarin de verwijzing staat
AERIUS Calculator	AERIUS Rekeninstrument voor de leefomgeving	20242025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstukken 4, 6 en 7 van deze regeling
AERIUS Monitor	AERIUS Monitor	20242025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstuk 12 van deze regeling
AERIUS Register	AERIUS Register	20242025	RIVM (www.rivm.nl)	Hoofdstuk 8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 7 oktober 2025.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,

Femke Marije Wiersma
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

TOELICHTING

Algemeen

1. Inleiding

Deze regeling tot wijziging van de Omgevingsregeling introduceert versie 2025 van de AERIUS-applicaties Calculator, Register en Monitor.

2. AERIUS Calculator versie 2025

AERIUS Calculator is het verplichte rekeninstrument voor de vaststelling of een project dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, afzonderlijk of in combinatie met plannen of andere projecten, significante gevolgen kan hebben voor dat gebied door het veroorzaken van stikstofdepositie in het gebied op een voor stikstof gevoelige habitat.¹ AERIUS Calculator wordt actueel gehouden door periodiek de laatste wetenschappelijke en ecologische inzichten en juridische en beleidsmatige uitgangspunten te verwerken.

In versie 2025 zijn de emissiefactoren, achtergrondgegevens en de gegevens over stikstofgevoelige natuur in de Natura 2000-gebieden geactualiseerd. Ook zijn in versie 2025 een aantal functionele wijzigingen doorgevoerd. Het betreft hoofdzakelijk de toevoeging van het kunnen rekenen met een spreiding bij punt- en lijnbronnen, in lijn met de nieuwe versie van het Operationele Prioritaire Stoffen-model. Ook zijn de bronkarakteristieken voor mobiele werktuigen nader inzichtelijk en aanpasbaar gemaakt, in lijn met onderzoek van TNO. De nieuwe versie van Calculator komt beschikbaar op 7 oktober 2025. Vanaf dan moet bij lopende procedures waarover nog niet definitief besloten is, een nieuwe berekening worden uitgevoerd en moet de aanvraag waar nodig worden aangepast.

In het regeerprogramma van het kabinet-Schoof staat de ambitie om AERIUS Calculator te vervangen, zodra er een juridisch houdbaar alternatief is. Een dergelijk alternatief is er op dit moment nog niet en het vraagt tijd om dit nader uit te werken. Tot het moment dat er een alternatief wordt ingevoerd, blijft AERIUS Calculator het voorgeschreven instrument en blijft het van belang om het instrumentarium actueel te houden. De met deze wijzigingsregeling doorgevoerde actualisatie is daarom noodzakelijk.

3. AERIUS Register versie 2025

AERIUS Register is het instrument dat voorziet in het goed administreren van stikstofdepositieruimte. In AERIUS Register kunnen bevoegd gezagen stikstofdepositieruimte, die beschikbaar komt door het treffen van mitigerende maatregelen, reserveren en toedelen aan vergunningen en andere toestemmingsbesluiten.

AERIUS-versie 2025 is de nieuwe versie van Register en wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van recente technische, wetenschappelijke en ecologische inzichten en de juridische en beleidsmatige uitgangspunten. De stikstofdepositieruimte wordt met deze inzichten herberekend, dit kan fluctuaties opleveren in de hoeveelheid beschikbare ruimte.

¹ Artikelen 4.15, 6.15 en 7.197h, eerste lid, onder e, Or.

4. AERIUS Monitor versie 2025

De monitoring van de wettelijke omgevingswaarden voor stikstofdepositie voor 2025, 2030 en 2035 vindt plaats met behulp van AERIUS Monitor.² AERIUS Monitor wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de meest recente wetenschappelijke en ecologische inzichten en de juridische en beleidsmatige uitgangspunten. Hierdoor zijn fluctuaties mogelijk in de aantallen stikstofgevoelige hectares en de totale depositie op die hectares.

Dit jaar zijn zowel de cijfers van voorbije jaren als die van toekomstige jaren geactualiseerd. Alle cijfers komen voort uit berekeningen van het RIVM. De prognoses in AERIUS Monitor zijn in versie 2025 onder andere gebaseerd op de emissieramingen, luchtverontreinigende stoffen u van het Planbureau voor de Leefomgeving. Deze ramingen worden eens per twee jaar opgesteld als rapportage bij de Klimaat- en energieverkenning.

5. Rechtsbescherming

Deze regeling bevat geen overgangsrecht. De in deze wijzigingsregeling opgenomen regels hebben onmiddellijke werking. Uit de rechtspraak volgt dat bij de verlening van natuurvergunningen moet worden uitgegaan van de laatste wetenschappelijke, ecologische en juridische inzichten. Daaruit volgt dat de nieuwe versies van AERIUS Calculator en Register ook moeten worden toegepast op al in behandeling zijnde aanvragen voor natuurvergunningen.³

De nieuwe versies gelden niet voor al onherroepelijk geworden natuurvergunningen, en ook niet voor natuurvergunningen waartegen beroep is ingesteld of nog beroep open staat. In het bestuursrecht toetst de bestuursrechter in beginsel aan het ten tijde van het nemen van het besluit geldende recht.

6. Effecten van de regeling

6.1 Algemeen

Bij de voorbereiding van deze regeling is een inschatting gemaakt van de gevolgen van deze regeling voor de samenleving. Deze paragraaf bevat een beschrijving van de effecten van deze regeling voor de overheid (paragraaf 6.2), de gevolgen van deze regeling voor de regeldruk voor burgers en bedrijven en de MKB-toets (paragraaf 6.3). Ook is een aantal uitvoeringsorganisaties gevraagd naar de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid van de regeling (paragraaf 6.4).

6.2 Gevolgen voor overheden

Zie paragraaf 5 (Rechtsbescherming) voor de gevolgen van de onmiddellijke werking van versie 2025 van AERIUS Calculator en Register. De wijzigingen als gevolg van de introductie van AERIUS Monitor versie 2025 kunnen aanleiding geven tot heroverweging van beleid- en bronmaatregelen.

6.3 Regeldruk en MKB-toets (gevolgen voor bedrijfsleven)

De introductie van versie 2025 van AERIUS Calculator, Register en Monitor heeft geen gevolgen voor de regeldruk. De monitorings- en rapportageverplichtingen richten zich namelijk niet tot burgers of bedrijven. PM oordeel Adviescollege toetsing regeldruk.

² Artikel 12.83a Or, tweede lid.

³ Zie o.a. ABRvS 5 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1299 r.o. 20.7.

7. Consultatie

PM

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I (wijziging Omgevingsregeling)

Artikel I wijzigt bijlage II bij artikel 1.4 van de Omgevingsregeling en berust op de volgende bepalingen van de Omgevingswet, die worden opgesomd in de aanhef van deze regeling:

- artikel 2.24, eerste lid en tweede lid, Ow is de grondslag voor de aanwijzing in artikel 8.74e van het Besluit kwaliteit leefomgeving⁴ en bijlage II Or van AERIUS Register 2025;
- artikel 4.1, tweede lid, Ow is de grondslag voor de aanwijzing in artikel 6.15 en bijlage II Or van AERIUS Calculator 2025;
- artikel 4.3, vierde lid, Ow is de grondslag voor de aanwijzing in artikel 4.15 en bijlage II Or van AERIUS Calculator 2025;
- artikel 16.55, tweede lid, Ow is de grondslag voor de aanwijzing in artikel 7.197h, eerste lid, onder e, en bijlage II Or van AERIUS Calculator 2025;
- artikel 20.3, eerste lid, Ow is de grondslag voor de aanwijzing in artikel 12.83a en bijlage II Or van AERIUS Monitor 2025.

Door de wijziging van de rij met betrekking tot AERIUS Calculator wordt ervoor gezorgd dat in de artikelen 4.15, tweede lid, 6.15 en 7.197h, eerste lid, onder e, Omgevingsregeling het gebruik wordt voorgeschreven van AERIUS Calculator versie 2025. Zie paragraaf 2 van het algemeen deel van deze toelichting.

Door de wijziging van de rij met betrekking tot AERIUS Monitor wordt ervoor gezorgd dat de monitoring voor de omgevingswaarde voor stikstofdepositie voor 2025, 2030 en 2035, bedoeld in artikel 2.15a, eerste lid, Ow, plaatsvindt met behulp van AERIUS Monitor versie 2025 in artikel 12.83a Or. Zie paragraaf 4 van het algemeen deel van de toelichting.

Door de wijziging van de rij met betrekking tot AERIUS Register wordt ervoor gezorgd dat het gebruik van AERIUS Register versie 2025 wordt voorgeschreven. Zie paragraaf 3 van het algemeen deel van de toelichting.

Artikel II (inwerkingtreding)

Versie 2025 van AERIUS Calculator, Monitor en Register gaat gelden vanaf 7 oktober 2025. Met deze datum wordt afgeweken van het kabinetsbeleid inzake de vaste verandermomenten en de standaardtermijn van drie maanden tussen publicatie en inwerkingtreding van deze wijziging.⁵ Dit is geoorloofd wanneer de datum, gelet op de doelgroep of de jaarindeling, aanmerkelijke ongewenste private of publieke voor- of nadelen voorkomt.⁶ De reden hiervoor is dat de

⁴ [Tijdelijke voetnoot voor de internetconsultatie: dat artikel 8.74e geldt nu nog niet, maar geldt wél als deze wijzigingsregeling in werking treedt. Het artikel wordt met ingang van 1 juli 2025 de opvolger van het huidige artikel 17a.2, vierde lid, Or.]

⁵ Zie aanwijzing 4.17, tweede en vierde lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

⁶ Aanwijzing 4.17, vijfde lid, onder a, van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

betrokkenen bij de applicaties van AERIUS Calculator, Monitor en Register uitgaan van de eerste dinsdag van oktober, en daarom bekend zijn met deze afwijkende inwerkingtredingsdatum. Planningen van de beheerders van de applicaties en de gebruikers worden jaarlijks aangepast op de eerste dinsdag van oktober.

*Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
Femke Marije Wiersma*

CONCEPT